

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

การพยาบาล คือการส่งเสริมสุขภาพ อนามัยของประชาชน การป้องกันโรค การดูแลผู้ป่วย พิการ หรือผู้ที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ให้สามารถกลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็วที่สุด เมื่อเป็นเช่นนี้ ผู้ที่จะสามารถประกอบการพยาบาลได้ ก็คือผู้ที่ได้รับการศึกษามีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์อย่างกว้างขวาง เพื่อให้สามารถเข้าใจสภาวะของร่างกาย จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเข้าใจสาเหตุที่ทำให้เกิดความพิการ ความผิดปกติต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้ป่วยได้ดี จึงจะสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาสุภาพ ให้การดูแลป้องกันการเจ็บป่วย พิการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ¹

ระบบการศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน

ระบบการศึกษาพยาบาลสามารถแบ่งออกได้ดังนี้²

ก. การศึกษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน(Basic Nursing Education)การศึกษาในขั้นพื้นฐานนี้ แบ่งออกได้เป็น 3 หลักสูตร ได้แก่

1. หลักสูตรปริญญาพยาบาล (วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาการพยาบาล)กำหนดเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 4 ปี ต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญหรือเทียบเท่า สำเร็จแล้วจะได้รับการบรรจุไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ 2 ชั้น 1,750 บาท ตามกฎ ก.พ.

¹คณะกรรมการดำเนินการศึกษาและร่างโครงการพัฒนาการศึกษาพยาบาล, เรื่องเดิม, หน้า 50.

²กองการพยาบาล, สำนักงานปลัดกระทรวง, ข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนพยาบาล พ.ศ. 2517 (พระนคร: กระทรวงสาธารณสุข, 2517), หน้า 4-5.

ฉบับที่ 774 (พ.ศ. 2517) ข้อ 6 (2) สถานศึกษาในหลักสูตรประเภทนี้ 5 แห่งคือ

- 1.1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 1.2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 1.3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- 1.4 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
- 1.5 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์ และอนามัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

2. หลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลหรือเทียบเท่า

กำหนดเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 3 ปี ต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ หรือเทียบเท่า สำเร็จแล้วจะได้รับการบรรจุ ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ 2 ชั้น 1,550 บาท ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ 783 (พ.ศ. 2517) ข้อ 4 (6) และถ้าศึกษาวิชาผดุงครรภ์ ซึ่งมีกำหนดเวลาการศึกษาต่อจากหลักสูตรนี้อีก 6 เดือน จะบรรจุได้ไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ 2 ชั้น 1,645 บาท ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ 783 (พ.ศ. 2517) ข้อ 4 (7) หลักสูตรนี้มีสถานศึกษา 17 แห่งคือ

- 2.1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2.2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- 2.3 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหิดล
- 2.4 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย กรมตำรวจ
- 2.5 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยแมคคอร์มิค วิทยาลัยพยาบาล เชียงใหม่
- 2.6 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย โรงพยาบาลมิชชัน
- 2.7 วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย
- 2.8 วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพฯ
- 2.9 วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช จังหวัดพิษณุโลก

- 2.10 วิทยาลัยพยาบาล นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา
- 2.11 วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี
- 2.12 วิทยาลัยพยาบาลสงขลา จังหวัดสงขลา
- 2.13 วิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ จังหวัดนครสวรรค์
- 2.14 วิทยาลัยพยาบาลสรีรลีธีประสงค์ จังหวัดอุบลราชธานี
- 2.15 วิทยาลัยพยาบาล วชิรพยาบาล กรุงเทพมหานคร
- 2.16 วิทยาลัยพยาบาล โรงพยาบาลกลาง กรุงเทพมหานคร
- 2.17 โรงเรียนพยาบาลนครินทร์ และอนามัย กองทัพบก กรุงเทพมหานคร

3. หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย

กำหนดเวลาการศึกษา ไม่น้อยกว่า 4 ปี ต่อจากประโยคมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ หรือเทียบเท่า สำเร็จแล้วจะได้รับการบรรจุไม่สูงกว่าชั้นตรี อันดับ 1 ชั้น 1,375 บาท ตามกฎ ก.พ. ฉบับที่ 778 (พ.ศ. 2517) ข้อ 2 (5) สถานศึกษาที่จัดการศึกษาประเภทนี้ มี 2 แห่งคือ

- 3.1 โรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย กองทัพบก
- 3.2 โรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ

สำหรับหลักสูตรนี้ กำลังอยู่ในระหว่างการปรับปรุงเป็นหลักสูตร
อนุปริญญาพยาบาล

ข. การศึกษาพยาบาลสูงกว่าขั้นพื้นฐาน (Post Basic Nursing Education)

เป็นการศึกษาที่เตรียมไปปฏิบัติงานเฉพาะสาขา การศึกษาระดับนี้แบ่ง
ออกเป็นหลักสูตรดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรปริญญาพยาบาล (วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาการพยาบาล)

กำหนดเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปี ต่อจากอนุปริญญาพยาบาล
หลักสูตร 3 ปี หรือประกาศนียบัตรพยาบาลผดุงครรภ์ และอนามัย หลักสูตร 4 ปี ซึ่งสอบ
ผ่านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ใดแล้ว มีสถานศึกษา 2 แห่ง คือ

1.1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

1.2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลสาธารณสุขหรือสุขศึกษาหรือโภชนาวิทยา)

กำหนดเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี ต่อจากอนุปริญญาพยาบาลสาธารณสุข สถานศึกษาคือ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

3. หลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลสาธารณสุข

กำหนดเวลาการศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 ปี ต่อจากหลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลฉุกเฉินและอนามัย และหลักสูตรอนุปริญญาพยาบาล สถานศึกษา คือ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

4. หลักสูตรปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต (พยาบาลศึกษา)

กำหนดระยะเวลาการศึกษา ไม่น้อยกว่า 2 ปี ต่อจากหลักสูตรอนุปริญญาพยาบาล สถานศึกษาคือ แผนกวิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. หลักสูตรประกาศนียบัตรครูพยาบาล

กำหนดระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 1 ปี ต่อจากหลักสูตรอนุปริญญาพยาบาล หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรฉุกเฉินและอนามัย สถานศึกษาคือ วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพฯ

ระบบการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาล

จากการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติ³ พบว่าจำนวนนักเรียนพยาบาลที่ออกจากสถานศึกษากลางคันมีอยู่เกือบทุกสถาบัน แต่ที่ออกมากคือ วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพฯ, วิทยาลัยพยาบาลสภาวิชาชีพไทย และคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย

³คณะกรรมการโครงการแก้ปัญหาขาดแคลนพยาบาล, เรื่องเดิม, หน้า 98.

มหิตล การที่นักเรียนต้องออกกลางคันเป็นจำนวนมาก ย่อมไม่เป็นผลดีต่อสถาบันศึกษา โดยเฉพาะในแง่ของการวางแผนเพื่อผลิตพยาบาล นอกจากนี้ ยังมีความสูญเสียในเรื่อง เวลา ค่าใช้จ่าย ฯลฯ เป็นต้น สำหรับสาเหตุของการออกกลางคันของนักเรียนพยาบาล สามารถเรียงตามลำดับของสาเหตุได้ดังนี้

อันดับ	สาเหตุที่ออก
1	สอบตก
2	ไม่สามารถทนต่อสภาพการปฏิบัติงานได้
3	สุขภาพไม่สมบูรณ์
4	ไม่ชอบวิชาพยาบาล
5	สมรส
6	ศึกษาต่อที่อื่น
7	มีปัญหาทางครอบครัว

จากสาเหตุต่าง ๆ ข้างต้นเห็นว่า ถ้าไม่เป็นเพราะคุณภาพของนักเรียนบางส่วนที่รับเข้ามายังไม่ดีพอ จะเนื่องด้วยวิธีการคัดเลือก หรือด้วยเหตุอื่นใดก็ตาม ก็เป็นสิ่งที่ช่วยชี้ให้เห็นแนวทางในการปรับปรุงขอบกรอบของสถานศึกษา และถ้าจะพิจารณาถึงระบบการศึกษาพยาบาลในปัจจุบัน จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของการศึกษาวิชาพยาบาลในอนาคตนั้น มุ่งที่จะผลิตพยาบาลระดับปริญญาเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจุดมุ่งหมายของการศึกษาก็เพื่อจะผลิตพยาบาลที่มีประสิทธิภาพสูงออกไปบริการสังคม แต่การที่จะประเมินว่าผลผลิตที่ผลิตออกไปนั้น มีคุณภาพอย่างไร สิ่งแรกที่เราควรพิจารณาก็คือ การคัดเลือกบุคคลเข้ามาเรียนวิชาพยาบาล

การศึกษาระดับปริญญาตรีนั้น การสอบคัดเลือกดำเนินการโดยทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ผู้ที่ประสงค์จะเข้าศึกษา จะต้องผ่านการสอบคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐเสียก่อน ซึ่งมีวิธีการสอบคัดเลือกดังนี้คือ

1. การสอบขอเขียน

ซึ่งประกอบด้วย การสอบ

1.1 คณิตศาสตร์ ก.ข.

1.2 ภาษาอังกฤษ ก.ข.

1.3 วิทยาศาสตร์ (เคมี, ชีวะ, ฟิสิกส์)

2. การสอบสัมภาษณ์

โดยคณะกรรมการของแต่ละสถาบัน

สำหรับหลักสูตรอนุปริญญาหรือเทียบเท่า นั้น แต่ละสถาบันการพยาบาลได้ดำเนินการสอบคัดเลือกเอง ดังนั้นจึงเป็นเหตุให้วิธีการสอบคัดเลือกของแต่ละสถาบันแตกต่างกันออกไป แต่ต่อมาได้มีการปรับปรุงวิธีการสอบคัดเลือกให้ดีขึ้น โดยมีการสร้างเกณฑ์ในการรับนักศึกษาพยาบาล (admission criteria) เพื่อเป็นพื้นฐานในการคัดเลือก

ระบบการคัดเลือกในต่างประเทศ

จากการศึกษาของทอร์เฟลและคณะ⁴ พบว่า ในโรงเรียนพยาบาลของสหรัฐอเมริกา มีอัตราการออกกลางคัน 33% ซึ่งนักการศึกษาเชื่อว่าถ้าวิธีการคัดเลือกดีเพียงพอแล้ว ก็จะทำให้อัตราการออกกลางคันของนักเรียนลดลงได้ ด้วยเหตุนี้สถาบันการศึกษาในสหรัฐอเมริกา จึงได้พยายามพัฒนาเกณฑ์ในการรับนักศึกษาขึ้น ซึ่งวิธีการนี้จะช่วยคัดคนที่ความสามารถไม่มากพอออกไปก่อน เกณฑ์ในการรับนักศึกษานั้น สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ดังนี้⁵

⁴ Lawrence Litwack, et.al., Counseling, Evaluation and Student Development in Nursing Education, (Philadelphia: W.B. Saunders Company, 1972), p. 182.

⁵ Ibid., pp. 182-185.

1. สมรรถิผลทางการเรียน
2. ความสามารถทั่วไป
3. บุคลิกภาพและความสนใจ
4. สุขภาพ
5. การรับรอง

โรงเรียนพยาบาลแต่ละแห่งจะพิจารณาคัดเลือกนักศึกษา โดยใช้เกณฑ์ในการรับของแต่ละสถาบันเป็นหลัก แต่ถ้โรงเรียนนั้นขึ้นอยู่กับวิทยาลัย หรือมหาวิทยาลัย เกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกก็จะขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกของแต่ละสถาบันนั้น

1. สมรรถิผลทางการเรียน (Academic Achievement)

สมรรถิผลทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นเกณฑ์หนึ่งที่ใช้ในการคัดเลือก นอกจากนี้ยังใช้ตำแหน่งในโรงเรียนหรือในชั้นเรียน (School Ranking หรือ Class Ranking) มาเป็นส่วนหนึ่งของการพิจารณาด้วย บางสถาบันได้กำหนดไว้ว่า ต้องการนักเรียนที่เป็นกลุ่มสูงในตำแหน่งตั้งแต่ $\frac{1}{2}$ ถึง $\frac{1}{3}$ ของตำแหน่งในโรงเรียน

2. ความสามารถทั่วไป (General Ability)

สถาบันบางแห่งใช้การสอบคัดเลือกโดยใช้แบบสอบ เช่น NLN Pre-nursing and Guidance Examination เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือก เพื่อพิจารณาความสามารถทั่วไปของผู้สมัคร นอกจากนี้บางสถาบันยังใช้แบบสอบ เอซีที (American College) หรือแบบสอบเอส เอ ที (Scholastic Aptitude Tests) ของสถาบัน ซีอีบี (College Entrance Examination Boards) รวมด้วย

3. บุคลิกภาพและความสนใจ (Personality and Interests)

ปัจจุบันในวงการศึกษายาบาลได้มีการใช้เกณฑ์มากขึ้น แต่เกณฑ์ที่มีข้อจำกัดในแง่ของความเชื่อถือได้ของแบบสอบที่ใช้วัดลักษณะบุคลิกภาพ และความสนใจนั้นว่าจะสามารถทำนายความสำเร็จได้สูงมากน้อยเพียงไร แต่จากหลักฐานพบว่า เกณฑ์นี้มีประโยชน์มากในด้านการแนะแนว และให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาพยาบาล

4. สุขภาพ (Health Requirements)

ผู้สมัครจะต้องได้รับการตรวจร่างกายและสุขภาพจิต เพราะนักศึกษาพยาบาลจะต้องมีความแข็งแรง ในการต้องตรากตรำทำงานในภาคปฏิบัติ นอกจากนี้ยังมีประโยชน์เกี่ยวกับการแนะนำในค่านของปัญหาสุขภาพอีกด้วย

5. การรับรอง (Recommendation)

โดยขอคำรับรองจากผู้ที่คุ้นเคยกับผู้สมัคร ซึ่งพบว่าบางครั้ง คำรับรองที่ได้มานั้นยากที่จะเชื่อถือได้ การที่จะใช้การรับรองเป็นเกณฑ์หนึ่งในการคัดเลือกจึงสมควรได้รับการพิจารณาอย่างระมัดระวัง เพราะผู้สมัครมักจะเลือกผู้รับรองที่เขาคิดว่าจะให้คำรับรองเกี่ยวกับตัวผู้สมัครไปในทางที่ดีเท่านั้น ฉะนั้นทางสถาบันจึงควรกำหนดลงไปเลยว่า ต้องการคำรับรองจากใครบ้าง เช่น อาจารย์ที่ปรึกษา, อาจารย์ใหญ่, นายจ้าง ฯลฯ ซึ่งเชื่อว่าจะให้คำรับรองที่เชื่อถือได้มากขึ้นกว่าเดิม

นอกจากจะใช้เกณฑ์ทั้ง 5 ข้อ นี้เป็นหลักในการคัดเลือกแล้ว สถาบันต่าง ๆ ส่วนใหญ่มักจะใช้วิธีการสัมภาษณ์ร่วมด้วยทุกครั้ง โดยที่ในระหว่างการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์สามารถสังเกตลักษณะบุคลิกภาพ ความสนใจ แรงจูงใจ และอารมณ์ต่าง ๆ ของผู้สมัครได้ แต่คาแบค (Kaback)⁶ ได้ให้ความเห็นว่า การสัมภาษณ์จะได้ผลดีนั้นจะต้องมีความเป็นปรนัยในการตั้งคำถามแก่ผู้สมัคร ดังนั้นผู้สัมภาษณ์จึงควรมีความชำนาญในเทคนิคการสัมภาษณ์ และการสัมภาษณ์ควรกระทำโดยอาจารย์ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการแนะนำของสถาบันพยาบาลนั้น

ระบบการคัดเลือกในประเทศไทย

สำหรับหลักสูตรอนุปริญญา หรือเทียบเท่า นั้น ทุกสถาบันการศึกษา ได้ดำเนินการสอบคัดเลือกเอง ซึ่งจากการสำรวจของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ พบว่า วิธีการคัดเลือกนักศึกษาพยาบาลของสถาบันที่ผลิตพยาบาลนั้น มีอยู่ 4 วิธี⁷ คือ

1. พิจารณาจากผลการเรียนในสถานศึกษาเดิม
2. การทดสอบความรู้และความถนัด
3. การสัมภาษณ์
4. วิธีอื่น ๆ เช่นการตรวจร่างกาย และสุขภาพจิต เป็นต้น

⁶ Ibid., p. 85

⁷ คณะกรรมการโครงการแก้ปัญหาขาดแคลนพยาบาล, เรื่องเดิม, หน้า 95.

ตารางที่ 1 วิธีการคัดเลือกของสถาบันการพยาบาลต่าง ๆ⁸

สถาบัน	พิจารณาผลการเรียนในสถานศึกษาเดิม	การทดสอบความรู้						การทดสอบความถนัด	สัมภาษณ์	วิธีอื่นๆ เช่น ตรวจร่างกายและสุขภาพจิต	หมายเหตุ
		วิทยาศาสตร์	คณิตศาสตร์	สังคมศาสตร์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ความรู้ทั่วไป				
1.* คณะพยาบาลศาสตร์ มหิดล	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	-	✓	-	
2. คณะพยาบาลศาสตร์ เชียงใหม่	-	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓	✓	
3. โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี, มหิดล	-	✓	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-	
4. โรงเรียนพยาบาลกรมตำรวจ	✓	✓	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-	
5.** โรงเรียนพยาบาลกองทัพบก	✓	✓	✓	✓	-	✓	-	-	✓	✓	
6. โรงเรียนพยาบาลกองทัพเรือ	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	
7.* โรงเรียนพยาบาลภูมิพลฯ	✓	✓	✓	-	-	✓	-	-	✓	✓	

002973

⁸คณะกรรมการโครงการแก้ปัญหาขาดแคลนพยาบาล, เรื่องเดิม, หน้า 96.

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถาบัน	พิจารณาผลการเรียนในสถานศึกษาเดิม	การทดสอบความรู้						การทดสอบความถนัด	สัมภาษณ์	วิธีอื่นๆ เช่น คุรวจรียงกายและสุขภาพ	หมายเหตุ
		วิทยาศาสตร์	คณิตศาสตร์	สังคมศาสตร์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ความรู้ทั่วไป				
8. โรงเรียนพยาบาลแมคคอร์มิค	✓	✓	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-	
9. โรงเรียนพยาบาลโรงพยาบาลมิชชั่น	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	✓	
10. วิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	
11. วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ (หญิง)	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	
12. วิทยาลัยพยาบาลพุทธชินราช	-	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	
13. วิทยาลัยพยาบาลนครราชสีมา	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	✓	
14. วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	
15. วิทยาลัยพยาบาลสงขลา	-	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	
16. วิทยาลัยพยาบาลสวรสค์ประชารักษ์	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

สถาบัน	พิจารณาผลการเรียนในสถานศึกษาเดิม	การทดสอบความรู้						การทดสอบความถนัด	สัมภาษณ์	วิธีอื่นๆ เช่น ตรวจร่างกายและสุขภาพ	หมายเหตุ
		วิทยาศาสตร์	คณิตศาสตร์	สังคมศาสตร์	ภาษาไทย	ภาษาอังกฤษ	ความรู้ทั่วไป				
17. วิทยาลัยพยาบาล สรรพสิทธิ์ประสงค์	✓	✓	✓	-	-	✓	✓	-	✓	-	
18. วิทยาลัยพยาบาล วชิระ	✓	✓	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-	
19. วิทยาลัยพยาบาลกลาง	✓	✓	✓	-	-	✓	-	✓	✓	-	

* สถานศึกษาที่พอใจในวิธีการคัดเลือกที่ใช้อยู่

** มีคะแนนช่วย 5% สำหรับบุคลากรที่ได้รับเหรียญชัยสมรภูมิ

จากตารางที่ 1 พบว่า สถานศึกษาที่ใช้วิธีการคัดเลือกครบ 4 วิธี มีอยู่ 2 แห่ง ที่ใช้ 3 วิธี มีอยู่ 14 แห่ง และที่ใช้ 2 วิธีมีอยู่ 3 แห่ง จะเห็นได้ว่าวิธีการคัดเลือกนักศึกษาของสถานศึกษาต่าง ๆ ยังแตกต่างกันอยู่บ้าง และจากการสำรวจพบว่า ส่วนใหญ่ยังต้องการจะปรับปรุงวิธีการคัดเลือกให้ดีขึ้นกว่าเดิม แต่มีเพียง 3 แห่งเท่านั้นที่พอใจในวิธีการที่ใช้อยู่ และถ้าจะพิจารณาถึงสาเหตุที่นักศึกษาออกจากสถานศึกษากลางคัน เนื่องจากไม่สามารถศึกษาต่อได้ หรือควยเหตุอื่นใดก็ตาม ก็อาจกล่าวได้ว่า วิธีการสอบคัดเลือกมีส่วนเกี่ยวข้องกับอยู่ไม่น้อย

แบบสอบถามมาตรฐานที่ใช้ในการสอบคัดเลือก

ปัจจุบันได้มีการใช้แบบสอบถามมาตรฐานในประเทศไทยกว้างขวางขึ้น ไม่ว่าจะเป็
 ด้านการศึกษา เศรษฐกิจ และสังคม จะเห็นได้ว่าแบบสอบถามมาตรฐานได้เข้ามามีส่วนสำคัญ
 ในการใช้เป็นเครื่องมือประเมินผลการศึกษามากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระดับ
 ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อุดมศึกษา ตลอดจนการศึกษานอกโรงเรียน นอกจากนี้ยังปรากฏ
 ว่า องค์การรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน ได้ใช้แบบสอบถามเหล่านี้เพื่อ
 การประเมินบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ อีกด้วย⁹ จากการสำรวจสภาพการผลิตและการ
 ใช้แบบสอบถามที่ใช้ในประเทศไทยของสำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ เมื่อปีพ.ศ.
 2516 โดยส่งเป็นแบบสำรวจแบบสอบถามไปยังหน่วยงานต่าง ๆ 238 แห่ง ผลปรากฏ
 ว่ามีหน่วยงานตอบรับมา 151 แห่ง ในจำนวนนี้มีเพียง 36 แห่ง ที่ตอบรับและส่งแบบสำรวจ
 แบบสอบถามมาให้ ส่วนอีก 115 แห่ง ตอบว่าไม่มีการใช้แบบสอบถาม ส่วนหน่วย
 งานอีก 87 แห่ง ไม่มีคำตอบ¹⁰

จากหน่วยงานที่สำรวจว่ามีการใช้แบบสอบถามนั้น สามารถจำแนกได้ว่

1. ประเภทของแบบสอบที่มีมากที่สุด คือแบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน รอง
 ลงไปได้แก่ แบบสอบความสามารถทางสมอง แบบวัดบุคลิกภาพ และแบบสอบความถนัด นอก
 นั้นเป็นแบบสอบประเภทอื่น ๆ ตามลำดับ
2. สภาพของแบบสอบ ส่วนมากเป็นแบบสอบจากต่างประเทศโดยตรง รองลง
 มาเป็นแบบสอบที่สร้างขึ้นเอง แบบที่แปลหรือดัดแปลงจากต่างประเทศและแบบอื่น ๆ ตาม
 ลำดับ

⁹ กองวิจัยการศึกษา, บรรณานุกรมแบบสอบที่ยึดและใช้ในประเทศไทย
 (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517), หน้า 1.

¹⁰ กองวิจัยการศึกษา, เรื่องเดิม, หน้า 2.

3. ชนิดของแบบสอบ ส่วนมากจะไม่ระบุว่า เป็นชนิดเขียนตอบ หรือไม่เขียนตอบ รองลงมาเป็นแบบไม่ต้องเขียนตอบ ที่เหลือเป็นแบบเขียนตอบ และเป็นทั้งเขียนตอบและไม่เขียนตอบ

สำหรับแบบสอบมาตรฐาน ที่ใช้ในการคัดเลือกต่าง ๆ นั้น จากการสำรวจของกองวิจัยการศึกษา พบว่ายังมีน้อย แบบสอบมาตรฐานที่ใช้ในการคัดเลือกเท่าที่ปรากฏในบรรณานุกรมแบบสอบมาตรฐานที่ผลิตและใช้ในประเศไทยนั้นมีดังนี้¹¹

1. แบบสอบคัดเลือกประเภทวัดความถนัด

1.1 แบบสอบความถนัดประเภทตัวประกอบพหุคุณชนิดจำแนกตัวประกอบของศูนย์การศึกษาและอบรม องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

เป็นแบบสอบที่ดัดแปลงจากต่างประเทศของเบนเนทท์, ซีซอร์ และเวสแมน (George K. Bennett, Harold G. Seashore, Alexander G. Wesman) ใช้วัดความสามารถ เขาวน สติปัญญา การตัดสินใจที่ถูกต้อง และความเร็วในการกระทำ โดยได้เลือกใช้เพียง 3 ตัวประกอบ คือ การคิดหาเหตุผลเชิงตัวเลือก การคิดค้นหาเหตุผลเชิงนามธรรม หรือความสัมพันธ์เชิงระหว่างที่ และการคิดหาเหตุผลเชิงกล แบบสอบทำเป็นเล่มของแต่ละตัวประกอบ มีคำอธิบายและตัวอย่างพร้อมทั้งคำแนะนำในการสอบ แบบสอบชุดนี้ใช้เวลาทำ 105 นาที ใช้สำหรับคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในระดับช่าง และระดับผู้ช่วยช่างขององค์การโทรศัพท์ ผู้รับการทดสอบได้แก่ ผู้ที่สำเร็จมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพศชาย หรือผู้ที่สำเร็จระดับช่างกล แผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ หรือไฟฟ้า หรือสำเร็จระดับเทคนิคแผนกวิชาอิเล็กทรอนิกส์ หรือไฟฟ้า แบบสอบมีความเที่ยงสูงกว่า 0.9 ทั้ง 3 ระดับของผู้เข้ารับการทดสอบ

1.2 แบบสอบความถนัด ความสัมพันธ์ทางคานรูปราง ทางคานแรงและเครื่องมือกล เกี่ยวกับความสามารถทางคานตัวเลข ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

¹¹ กองวิจัยการศึกษา, เรื่องเดิม, หน้า 18-59.

เป็นแบบสอบที่สร้างขึ้นโดยตรงขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ใช้วัดความถนัดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ด้านรูปร่าง เป็นแบบเขียนตอบ ใช้เวลาทำ 30 นาที ผลของการสอบนำไปคัดเลือกบุคคลเข้าทำงานในองค์การโทรศัพท์ ความเที่ยงของแบบสอบความถนัดด้านแรงและเครื่องมือกล .8803 แบบสอบความถนัดความสัมพันธ์ด้านรูปร่าง .8869 แบบสอบความถนัดความสามารถด้านตัวเลข .8574 ความตรงของแบบสอบความถนัดด้านแรงและเครื่องมือ .7072 แบบสอบความถนัดความสัมพันธ์ด้านรูปร่าง .8869 แบบสอบความถนัดด้านตัวเลข .5884

1.3 แบบสอบ ชื่อเอสที ฉบับที่ 1 (College of Education Scholastic Aptitude Test) ของสำนักงานทดสอบ วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร เป็นแบบสอบที่มุ่งวัดเนื้อหาด้านภาษา เหตุผล และตัวเลข การรับรู้ และมีติสัมพันธ์ ใช้เวลาทำ 10-30 นาที ผู้รับการทดสอบคือผู้สำเร็จระดับอนุปริญญาทางการศึกษา หรือเทียบเท่า ผลของการสอบนำไปใช้คัดเลือกการสอบเข้าศึกษาต่อ และใช้ทำนายผลการเรียน มีความเที่ยงค่อนข้างสูง ด้านความตรงเชิงพยากรณ์อยู่ระหว่างการศึกษาวิจัย

1.4 แบบสอบ ชื่อเอสที ฉบับที่ 2 (College of Education Scholastic Aptitude Test) ของสำนักงานทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา คณะวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร

เป็นแบบสอบมาตรฐานที่สร้างขึ้นภายในประเทศ แบบสอบเป็นแบบเลือกตอบ แบบสอบชุดนี้วัดเนื้อหา 8 ด้าน คือ ภาษาไทย, คณิตศาสตร์, จัดเข้าพวก, มิติสัมพันธ์, ภาพสัมพันธ์, จัดประเภท, สรุปความ และรูปภาพ เวลาที่ใช้ในการสอบ 40 นาที, 40 นาที, 20 นาที, 25 นาที, 20 นาที, 20 นาที, 30 นาที และ 25 นาม เรียงตามลำดับ ผู้รับการทดสอบคือผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา และนักศึกษาของวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ผลการสอบใช้เป็นส่วนหนึ่งในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นนักศึกษาของวิทยาลัย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงอยู่ระหว่าง .75 ถึง .92 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความตรง อยู่ระหว่าง .32 ถึง .74 ปกติวิสัยแสดงในรูปของคะแนนที่ (T-score)

1.5 แบบสอบความรู้ทั่วไป ตอนที่ 1 ของกองการสอบ สำนักงานคณะกรรมการ
การข้าราชการพลเรือน

เป็นแบบสอบที่สร้างขึ้นโดยคณะนักวิชาการสอบของกองการสอบ เพื่อเลือก
สรรบุคคลเข้ารับราชการ ในส่วนราชการต่าง ๆ โดยทำเป็นคลังข้อสอบ ซึ่งเป็นข้อสอบ
เขาวนและความรู้ทั่วไป ประมาณ 4,800 ข้อ แต่ทำการคัดเลือกมาใช้เพียง 50 ข้อเท่านั้น
ในการสอบเฉพาะคราว แบบสอบวัดความสามารถในการคิดหาเหตุผล อาศัยพื้นฐานทางคณิต
ศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยอนุกรมตัวเลข การใช้ความรู้ทางคณิตศาสตร์ในการแก้ปัญหา เวลา
ที่ใช้ในการทำสอบ 60 นาที ผู้รับการทดสอบคือผู้สมัครสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือน
ชั้นตรี สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสอบมีค่า 0.84

1.6 แบบสอบความรู้ทั่วไปตอนที่ 2 ของกองการสอบ สำนักงานคณะกรรมการ
การข้าราชการพลเรือน

เป็นแบบสอบที่สร้างขึ้นโดยคณะนักวิชาการสอบ ของกองการสอบ เพื่อ
เลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการในส่วนราชการต่าง ๆ โดยทำเป็นแบบคลังข้อสอบมี จำนวน
100 ข้อ โดยเลือกจากคลังข้อสอบ ซึ่งมีข้อสอบเขาวนและความรู้ทั่วไปประมาณ 4,800 ข้อ
มาใช้ในการสอบเฉพาะคราว แบบสอบวัดความสามารถและความเข้าใจในการหาความสัมพันธ์
โดยทั่วไป ประกอบด้วย การจัดภาพเขาวน และอุปมาอุปมัย ใช้เวลาในการทำสอบ
60 นาที ผู้รับการทดสอบคือผู้สมัครสอบแข่งขันวิชาข้าราชการพลเรือนชั้นตรี สัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์มีค่า 0.94

2. แบบสอบคัดเลือกประเภทวิศวะกรรมศึกษา

2.1 แบบสอบภาษาอังกฤษของกองการสอบ สำนักงานคณะกรรมการการ
การพลเรือน

เป็นแบบสอบที่สร้างโดยคณะนักวิชาการสอบ ของกองการสอบเพื่อเลือก
สรรบุคคลเข้ารับราชการชั้นจัตวา โดยทำเป็นแบบคลังข้อสอบ มีจำนวน 50 ข้อ ซึ่งเลือก
จากคลังข้อสอบซึ่ง มีข้อสอบภาษาอังกฤษประมาณ 4,000 ข้อ มาใช้ในการสอบเฉพาะคราว
แบบสอบนั้นวัด ความเข้าใจในการอ่าน (Reading Comprehension) โครงสร้างภาษาอังกฤษ
(English Structure) คำศัพท์ (Vocabulary) ใช้เวลาทำสอบ 50 นาที ค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์ของความเที่ยงมีค่า .835

2.2 แบบสอบภาษาอังกฤษของกองการสอบ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

เป็นแบบสอบที่สร้างโดยคณะนักวิชาการสอบ กองการสอบ เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการพลเรือนชั้นตรี โดยทำเป็นแบบคลังข้อสอบ มีจำนวน 80 ข้อ ซึ่งเลือกจากคลังข้อสอบ ซึ่งมีข้อสอบภาษาอังกฤษประมาณ 4,000 ข้อ มาใช้ในการสอบเฉพาะคราว แบบสอบวัดเกี่ยวกับ ความเข้าใจในการอ่าน (Reading Comprehension) โครงสร้างภาษาอังกฤษ (English Structure) คำศัพท์ (Vocabulary) และอุปมาอุปมัย (Analogies) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสอบมีค่า .90

2.3 แบบสอบภาษาไทยของกองการสอบ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

เป็นแบบสอบที่สร้างโดยคณะนักวิชาการสอบ กองการสอบ เพื่อเลือกสรรบุคคลเข้ารับราชการ โดยทำเป็นแบบคลังข้อสอบ แบบสอบวัดความเข้าใจในภาษา, ความหมายของคำ, ความสามารถในการใช้ภาษาให้ถูกต้อง และอุปมาอุปมัย ใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเที่ยงมีค่า .88

แบบสอบมาตรฐานในวงการศึกษาพยาบาล

การที่จะประเมินผลการศึกษาพยาบาล จะต้องเริ่มกระทำตั้งแต่การสอบคัดเลือกนักศึกษาพยาบาล จนกระทั่งถึงวันสำเร็จการศึกษา ฉะนั้นการใช้แบบสอบมาตรฐาน จึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการศึกษาพยาบาล เพราะแบบสอบนี้สามารถทำหน้าที่ได้ทั้งเป็นเครื่องมือประเมินผลและแนะแนวแก่นักศึกษาด้วย แบบสอบมาตรฐานสามารถใช้ประโยชน์ในการศึกษาพยาบาลได้หลายด้าน¹² เช่น

1. แบบสอบสำหรับพยากรณ์ (Predictive Test)
2. แบบสอบคัดเลือก (Entrance Test)

¹²Lawrence Litwack, opcit., pp. 167-170.

3. แบบสอบบรรจุ (Placement Test)
4. แบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (Achievement Test)
5. แบบสอบขึ้นทะเบียนประกอบโรคศิลป์ (Licensure Examination)
6. แบบวัดบุคลิกภาพ (Personality Test)
7. แบบสอบสำหรับแนะแนวและวัดความเข้าใจในตนเอง (Test for Guidance and self-Understanding)

แบบสอบมาตรฐานที่ใช้สำหรับสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลในต่างประเทศ¹³

1. แบบสอบ อีอีเอสเอ็น (Entrance Examination for School of Nursing) เป็นแบบสอบที่ประกอบด้วยแบบสอบ 2 ชุด ได้แก่
 - 1.1 แบบวัดความสามารถ ประกอบด้วยข้อสอบซึ่งวัดเนื้อหา 7 ด้าน ได้แก่ ภาษา (Verbal), ตัวเลข (Numerical), วิทยาศาสตร์ (Science), ความเข้าใจในการอ่าน (Reading Comprehension), เลขคณิต (Arithmetic), ความรู้ทั่วไป (General Information) และความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude)
 - 1.2 แบบวัดบุคลิกภาพ ประกอบด้วยข้อสอบที่วัดบุคลิกภาพ 6 ด้าน ได้แก่ ความสำเร็จ, การรับคำสั่ง, ความสม่ำเสมอ, การมีสัมมาคารวะ, ความร่าเริง และความพร้อมที่จะบริการผู้อื่น ซึ่งเป็นแบบสอบที่ดัดแปลงมาจากแบบวัดบุคลิกภาพ อีพีพีเอส (Edward Preference Personality Scale)
2. แบบสอบ อีอีเอสพีเอ็น (Entrance Examination for School of Practical Nursing) เป็นแบบสอบที่ประกอบไปด้วยแบบสอบย่อย 2 ชุด ได้แก่

¹³Oscar K. Buros, The Seventh Mental Measurement Yearbook, vol.II (New Jersey: The Gryphon Press, 1972), pp. 1517-1519.

2.1 แบบวัดความสามารถประกอบควยข้อสอบซึ่งวัดเนื้อหา 6 ด้าน ได้แก่ ภาษา, ตัวเลข, วิทยาศาสตร์, การอ่าน, คณิตศาสตร์พื้นฐาน และแบบสอบรวมทั้ง 5 ด้าน

2.2 แบบวัดบุคลิกภาพ ประกอบควยข้อสอบวัดบุคลิกภาพ 6 ด้าน เหมือนกับแบบสอบ อีไอเอสเอน ทุกประการ

3. แบบสอบ เน็นเอสดีบีเอสเอ็น (Nesherne Study Difficulties Battery for Student Nurse)

เป็นแบบสอบซึ่งมุ่งวัดความสามารถ 15 ด้านได้แก่

- 3.1 ความเข้าใจเกี่ยวกับคำ
- 3.2 การใช้คำ
- 3.3 ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์
- 3.4 การเรียนรู้จากบทเรียน
- 3.5 การแก้คำผิด
- 3.6 การแก้ตัวเลข
- 3.7 การแก้ข้อผิด
- 3.8 การเรียนรู้จากโครงสร้าง
- 3.9 การสรุปความ
- 3.10 การรับคำสั่ง
- 3.11 การเขียนแบบ
- 3.12 การหาความสัมพันธ์
- 3.13 ความสามารถในการเขียน
- 3.14 ความสามารถในการวาดรูป
- 3.15 แบบสอบที่ประกอบควยทั้ง 14 ด้านรวมกัน

4. แบบสอบ แอล.เอช.เอส.ซี (Luther Hospital Sentence Completions)

เป็นแบบสอบที่ใช้วัดทั้งการคัดเลือกและแนะแนว ผลการสอบสามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการฝึกงานภาคปฏิบัติได้เป็นอย่างดี แบบสอบชุดนี้เป็นแบบวัดทัศนคติ 7 ด้านที่เกี่ยวข้องกับ

- 4.1 การพยาบาล
- 4.2 ทั้วสอบ
- 4.3 ครอบครั
- 4.4 ความรักและชีวิตสมรส
- 4.5 ความรับผิดชอบ
- 4.6 การทำงาน
- 4.7 อื่น ๆ

5. แบบสอบ เอนแอลเอน (National League of Nursing Pre-Admission and Classification Examination)

เป็นแบบสอบที่วัดความสามารถ 2 ด้าน ได้แก่

5.1 วัดความสามารถเกี่ยวกับการตัดสินใจและความรู้ทั่วไป คือ

5.1.1 วิทยาศาสตร์และสุขภาพ

5.1.2 ความรู้ทั่วไป

5.1.3 คณิตศาสตร์

5.2 วัดเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ศัพท์และการอ่าน

6. แบบสอบ เอนแอลเอน-พีเอ็นจี (NLN Pre-Nursing and Guidance Examination)

เป็นแบบสอบที่นิยมอย่างแพร่หลายในสมัยก่อน แต่ต่อมาบางโรงเรียนได้เปลี่ยนมาใช้แบบสอบ เอซีที (American College Test) ซึ่งสร้างโดยสมาคมการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ของชิคาโก (Science Research Association of Chicago) หรือแบบสอบ ซีอีบี (College Entrance Examination Board) ซึ่งสร้างโดยศูนย์บริการทดสอบทางการศึกษา (Educational Testing Service, Princeton) รวมด้วย

สำหรับแบบสอบ เอน แอล เอน นี้พัฒนาขึ้นโดยสหภาพพยาบาลระหว่างชาติ เพื่อเป็นเครื่องมือในการคัดเลือกและแนะแนว ประกอบด้วยแบบสอบย่อย 5 ชุด ได้แก่

- 6.1 ความถนัดทางการเรียน
- 6.2 ความเข้าใจในการอ่าน

6.3 แบบสอบคณิตศาสตร์

6.4 แบบสอบวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ

6.5 แบบสอบวิชาสังคมศาสตร์

ต่อมาในปี ค.ศ. 1971 ได้มีการปรับปรุงแบบสอบให้ดีขึ้น ได้มีการตัดแบบสอบคณิตศาสตร์ออกไป จึงเหลือแบบสอบย่อยอยู่ 4 ชุดเท่านั้น ซึ่งแบบสอบฉบับแก้ไขใหม่นี้เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง และในปี ค.ศ. 1972 ได้มีการศึกษาหาเกณฑ์ปกติของแบบสอบชุดนี้ พบว่าแบบสอบฉบับนี้สามารถใช้ในการแนะแนวได้ดีกว่าการคัดเลือก¹⁴

แบบสอบมาตรฐานที่ใช้สอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลในประเทศไทย

สำหรับแบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาล ส่วนใหญ่แต่ละสถาบันจะเป็นผู้สร้างแบบสอบ และดำเนินการสอบเองในแต่ละปี ฉะนั้นแบบสอบมาตรฐานจึงยังมีน้อยและไม่ค่อยแพร่หลาย เท่าที่ปรากฏในบรรณานุกรมแบบสอบมาตรฐาน ที่ผลิตและใช้ในประเทศไทย ของกองวิจัยการศึกษา¹⁵ พบว่า มีดังนี้

1. แบบสอบความถนัดทางการเรียน (Scholastic Aptitude Test)

เป็นแบบสอบความถนัดของวิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย โดยตัดแปลงมาจากแหล่งอื่นภายในประเทศ ซึ่งวัดเนื้อหาเกี่ยวกับ

- เหตุผลทางตัวเลข
- การแก้ปัญหา
- เหตุผลทางภาษา
- ความเข้าใจในการใช้ประโยค
- การสรุปพาดพิง

¹⁴ Lawrenu Litwack, opcit., p. 169.

¹⁵ กองวิจัยการศึกษา, เรื่องเดิม, หน้า 20, 59.

- มิติสัมพันธ์

- ความจำ

แบบสอบชกนี้เป็นแบบไม่ต้องเขียนตอบ ใช้เวลาทำสอบ 30-50 นาที ผู้
รับการทดสอบคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือเทียบเท่า

2. แบบสอบมาตรฐานระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 และ มัธยมศึกษาปีที่ 5 ของสำนัก
งานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา คณะวิชาวิจัยการศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร ร่วมกับวิทยาลัยพยาบาล วชิรพยาบาล

เป็นแบบที่สร้างขึ้นโดยคณะกรรมการของสำนักงานทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา ร่วมกับคณะกรรมการครูของวิทยาลัยพยาบาล เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ
ความรู้ และใช้พยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนของผู้สมัครเข้าศึกษาวิชาพยาบาล ผู้รับการ
ทดสอบคือ ผู้สมัครเข้าศึกษาวิชาพยาบาล และนักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาล

รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาหรือสร้างแบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลในประเทศไทยใน
ลักษณะของแบบสอบมาตรฐาน ยังไม่มีผู้ใดทำมาก่อน ฉะนั้นรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
กับงานวิจัยเรื่องนี้ ส่วนใหญ่จึงเป็นของชาวต่างประเทศ เช่น

ดอร์เฟลและคณะ¹⁶ (Dorfeld and others) ทำการศึกษาแบบสอบ 4 ฉบับ
ซึ่งใช้ในการคัดเลือกนักศึกษาพยาบาลของโรงเรียนพยาบาลมหาวิทยาลัย โอคลาโฮมา
โตแก

- แบบสอบ โอเอสทีอี (Ohio State Psychological Examination)
- แบบสอบ ไอเอชเอสทีอี (Iowa high School Content Examination)
- แบบสอบของ คูเดอร์ (Cuder or Strong Vocational Interest test)

¹⁶ Meldred E. Dorfeld and others, "A Study of Selection Criteria
for Nursing School Applicants," Nursing Research, 7: 67-70, June, 1958.

- แบบสอบ ซอนดี (Szondi Test)

ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพในการพยากรณ์ผลการเรียน จากการศึกษาพบว่า แบบสอบที่ดีที่สุด สำหรับใช้ในการสอบคัดเลือก คือแบบสอบ ไอเอชเอสซี และแบบสอบ ไอเอสพี สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพยาบาลปีที่ 1 ได้ดีกว่าแบบสอบ คูเคอร์ และ ซอนดี

กาเรท¹⁷ (Garett) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ว่าแบบสอบชุดใดหรือตัวพยากรณ์ชนิดใด ที่จะทำนายผลการเรียนของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 ของโรงเรียนพยาบาล ทรัมบูลเมมอเรียล (Trumbull Memorial Hospital School of Nursing) ได้ดีที่สุด โดยใช้คะแนนเฉลี่ยสะสมในปีที่ 1 เป็นเกณฑ์ จากการศึกษาตัวพยากรณ์ 7 ชนิด พบว่ามีแบบสอบ 4 ชุดได้แก่

- คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากระดับมัธยมศึกษา
- แบบสอบเลขคณิตของ ฮันท์ (Hunt Arithmetic Test)
- แบบสอบ ไอโอวา ไชเลนท์ รีดคิง เทสต์ (Iowa Sitent Reading Test)
- แบบสอบ มินเนโซตา คลาร์กเคิล เทสต์ (Minnesota Clerical Test)

มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์ผลการเรียนได้ดีกว่า แบบสอบอีก 3 ชุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ 0.64

เยอร์สไตน์¹⁸ (Gerstein) ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของแบบสอบที่ใช้ในการคัดเลือกนักศึกษาพยาบาลของโรงพยาบาล เพนซิลวาเนีย (Pennsylvania Hospital) โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างนักศึกษาที่สามารถเรียนได้จนสำเร็จ กับนักศึกษาที่ต้อออกกลางคัน โดยใช้แบบสอบ โอทิส (Otis) ซึ่งเป็นแบบสอบวัดสมรรถภาพทางสมอง

¹⁷ Willey S. Garett, "Prediction of Academic Success in a School of Nursing," The Personnel and Guidance Journal, 38: 500-503, 1960.

¹⁸ Alvin I. Gerstein, "Development of a Selection Program for Nursing Candidates," Nursing Research, 14: 254-257, Summer, 1965.

แบบสอบ ไอพีเอที (The Institute for Personality and Ability Testing) แบบสอบการอ่าน (Diagnostic Reading Survey) และแบบวัดความสนใจในอาชีพ (Strong Vocational Interest Test) จากการศึกษพบว่า แบบสอบการอ่านเท่านั้นที่แสดงผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างนักศึกษาพยาบาลที่ประสบผลสำเร็จและไม่ประสบผลสำเร็จในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ ไมเคิลและคณะ¹⁹ (Michael and others) พบว่าจากการศึกษาเกี่ยวกับความตรงของแบบสอบคัดเลือักนักศึกษาพยาบาลนั้น แบบสอบการอ่านและคำศัพท์สามารถทำนายคะแนนวิชาศิลปพยาบาลและวิชาเภสัชวิทยาได้ดีกว่าวิชาอื่น

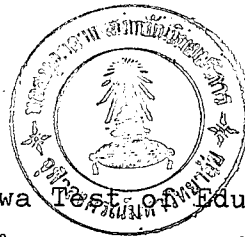
นอกจากจะมีการศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพด้านอื่น ๆ ของแบบสอบคัดเลือักแล้ว การศึกษาเกี่ยวกับความตรงเชิงพยากรณ์ของแบบสอบคัดเลือัก ก็มีนักการศึกษาหลายคนได้ศึกษาไว้ เช่น มันเดย์ และ ฮอยท์²⁰ (Munday and Hoyt) ทำการศึกษาความตรงของแบบสอบ เอซีที (American College Test) โดยได้ทำการศึกษากับนักศึกษาพยาบาลจากโรงเรียนพยาบาล 7 แห่ง พบว่า แบบสอบ เอซีที สามารถพยากรณ์ ผลการเรียนในชั้นปีที่ 1 ได้ดีที่สุด และมีความตรงสูงในการพยากรณ์ วิชาภาษาอังกฤษ, สังคมศาสตร์, การพยาบาล และวิทยาศาสตร์

ขณะเดียวกัน ไลเทอร์แลนด์²¹ (Litherland) ศึกษาเกี่ยวกับความตรง

¹⁹William B. Michael and others, "The Development and Validation of a Test Battery for Selection of Student Nurses," Educational and Psychological Measurement, 19: 641-643, Winter, 1966.

²⁰Leo Munday and Donald P. Hoyt, "Predicting Academic Success for Nursing Students," Nursing Research 14: 341-344, 1965.

²¹Ronald L. Litherland, "The Iowa of Educational Development as a Predictor of Academic Success in Iowa Schools of Professional Nursing," Dissertation Abstracts, 27: 1240-A, October - November, 1966.

เชิงพยากรณ์ของแบบสอบ ไอทีอีดี (The Iowa Test of Educational Development) ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในโรงเรียนพยาบาล ไอโอวา (Iowa School of Professional Nursing) พบว่า แบบสอบ ไอทีอีดี มีอำนาจในการพยากรณ์คะแนนเฉลี่ยในการเรียนพยาบาล โดยมีค่าสหสัมพันธ์กับคะแนนเฉลี่ยในปีแรกของการเรียนพยาบาล อยู่ระหว่าง .38 ถึง .60

ต่อมาได้มีการศึกษาเกี่ยวกับความตรงเชิงพยากรณ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือกนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลของโรงเรียน แฮนนาฮาร์ริสัน (Hannah Harison School) โดย ไฮเซอ²² (Seither) ได้ทำการศึกษาแบบสอบ แคลิฟอร์เนีย 3 ฉบับ ได้แก่ แบบวัดสมรรถภาพทางสมอง (The California Test of Mental Maturity) แบบสอบการอ่าน (The California Test of Reading Test) และแบบวัดบุคลิกภาพ (The California test of Personality) พบว่า แบบสอบการอ่านเท่านั้นที่มีความตรงเชิงพยากรณ์สูงในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาผู้ช่วยพยาบาล สำหรับ งานวิจัย คำนี ในประเทศไทยยังมีน้อยมาก เทาที่ปรากฏพบว่าการศึกษาสมรรถภาพทางสมองที่ส่งผลต่อการเรียนวิชาพยาบาลคหุกรรมและอนามัยโดย ฉาสูวรรณ ไสวิเศษ²³ ซึ่งได้สร้างแบบวัดสมรรถภาพทางสมองขึ้น 6 ชนิด คือแบบสอบเกี่ยวกับ ภาษาไทย, สรุปความ, มิติสัมพันธ์, เลขคณิต, ความจำ และทักษะทางตา ผลของการศึกษาพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างแบบสอบกับเกณฑ์ในวิชาพยาบาล มีค่าเท่ากับ .609

²² Frances G. Seither, "A Predictive Validity Study of Screening Measures used to Select Practical Nursing Student," Nursing Research, 23: 60-62, 1974.

²³ ฉาสูวรรณ ไสวิเศษ, "การศึกษาสมรรถภาพสมองที่ส่งผลต่อความสามารถในการเรียนวิชาพยาบาลคหุกรรม และอนามัย," ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2511.

ต่อมาในปี พ.ศ. 2517 วิตัน ตั้งใจรบ²⁴ ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ความถนัดทางการเรียน ทักษะคหิคือวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล โดยใช้แบบสอบถามความถนัด 4 ฉบับ คือ แบบสอบ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย อุปมาอุปมัย และมีติสัมพันธ์ จากการศึกษาพบว่า แบบสอบถาม ความถนัดทั้ง 4 ฉบับ มีประสิทธิภาพต่ำในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาล ซึ่งไม่ เหมาะที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการคัดเลือกนักศึกษาพยาบาล

แบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลของมหาวิทยาลัย ยอร์ช วอชิงตัน (The George Washington University Series of Nursing Test)

แบบสอบฉบับนี้พัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการคัดเลือกนักเรียนเข้าศึกษาวิชาพยาบาล และใช้สำหรับแนะนำ ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาพยาบาล หลังจากผ่านการสอบ คัดเลือกได้แล้ว ผู้พัฒนาแบบสอบฉบับนี้ได้แก่ ดร.เทิลมา ฮันท์ (Dr. Thelma Hunt) ศาสตราจารย์ ทางจิตวิทยา ของมหาวิทยาลัย ยอร์จ วอชิงตัน ซึ่งได้ทำหน้าที่ในตำแหน่ง ที่ปรึกษาของคณะกรรมการคัดเลือกของโรงเรียนพยาบาล เป็นเวลา 8 ปี และมีประสบการณ์ ในการสอนในโรงเรียนพยาบาลเป็นอย่างดี และโดยเฉพาะการพัฒนาแบบสอบชุด ความถนัดทางการพยาบาล ยังได้รับความร่วมมือจาก ดร.เอฟ.เอ.มอส (Dr. F.A. Moss) ผู้ซึ่งมีประสบการณ์ในฐานะเป็นผู้อำนวยการโครงการสอนของโรงเรียนแพทย์อีกด้วย

แบบสอบชุดนี้ประกอบด้วย แบบสอบย่อย 5 ฉบับได้แก่

1. แบบวัดความถนัดทางการพยาบาล (Aptitude Test for Nursing)
2. แบบวัดความเข้าใจการอ่าน (Reading Comprehension test for Prospective Nurses)

²⁴ วิตัน ตั้งใจรบ, "ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน ทักษะคหิคือวิชาชีพพยาบาล และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล," ปรินูญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2517.

3. แบบสอบเลขคณิต (Arithmetic Test for Prospective Nurses)
4. แบบสอบวิทยาศาสตร์ทั่วไป (General Science Test for Prospective Nurses)
5. แบบวัดความสนใจ (Interest Preference Test for Prospective Nurses)

ลักษณะของแบบสอบ

1. แบบวัดความถนัดทางการพยาบาล เป็นแบบวัดความถนัดเกี่ยวกับ
 - 1.1 การตัดสินใจในสถานการณ์พยาบาล (Judgment in nursing situation)
 - 1.2 ความจำเกี่ยวกับโครงสร้างของร่างกาย (Memory of an anatomical diagram and description)
 - 1.3 ความรู้ทั่วไป (Information on general subjects)
 - 1.4 ศัพท์ทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Vocabulary)
 - 1.5 ความสามารถในการเข้าใจและติดตามเรื่องราวต่าง ๆ ได้ (Ability to understand and following directions)
2. แบบวัดความเข้าใจในการอ่าน

เป็นแบบสอบที่ประกอบด้วยบทความสั้น ๆ 9 เรื่อง แต่ละเรื่องเป็นเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการพยาบาล และแต่ละบทความมีความถาวประมาณ 3-7 ข้อ จุดมุ่งหมายในการสอบ คือ การวัดความเร็วในการอ่าน และความสามารถในการเข้าใจเนื้อหา
3. แบบสอบเลขคณิต

เป็นแบบสอบเกี่ยวกับเลขคณิตพื้นฐาน ใช้เวลาทำ 20 นาที ในแบบสอบประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ ทศนิยม เปอร์เซ็นต์ เศษส่วน และการแปลงปัญหาการวัด จากมาตราหนึ่งไปสู่อีกมาตราหนึ่ง โดยเน้นเกี่ยวกับความแม่นยำในการคำนวณ เพราะในวงการพยาบาล ต้องคำนวณเกี่ยวกับขนาดของยาต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความแม่นยำในการคำนวณเป็นอย่างยิ่ง

4. แบบสอบวิทยาศาสตร์ทั่วไป

เป็นแบบสอบชนิดเลือกตอบ โดยมีเนื้อหาวิชาครอบคลุมหลักสูตรของชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ได้เน้นหนักเป็นพิเศษในเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์และการพยาบาล แบบสอบฉบับนี้พัฒนาขึ้นเพื่อจะวัดความรู้เดิมของผู้สอบ

5. แบบวัดความสนใจ

แบบสอบฉบับนี้ประกอบด้วย คำถาม 200 ข้อ ซึ่งถามเกี่ยวกับ อาชีพ และ กิจกรรม แล้วให้ผู้สอบตอบตามระดับความสนใจ โดยแบ่งช่วงความสนใจออกเป็น 5 ช่วง ตั้งแต่ชอบมากที่สุด จนถึงไม่ชอบมากที่สุด

คำถามในแบบสอบเป็นคำถามที่ได้มาจากการทดลองกับผู้สมัครสอบวิชาพยาบาล, พยาบาลที่กำลังฝึกปฏิบัติ, พยาบาลที่สำเร็จการศึกษา, พยาบาลที่กำลังทำหน้าที่พยาบาล และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

จุดมุ่งหมายของแบบสอบชุดนี้

1. ใช้ในการสอบคัดเลือกนักเรียนเข้าเรียนวิชาพยาบาล
2. หาจุดอ่อนของนักศึกษาแต่ละคนในบางวิชา
3. เป็นเครื่องมือที่จะช่วยวินิจฉัยว่า นักศึกษาควรได้รับการเรียนซ้ำในวิชาด้านใดบ้าง

4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างนักศึกษาในชั้น

5. ให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาพยาบาล

การแปลผล แสดงในรูปของเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rating)

ความเที่ยงของแบบสอบ

จากการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง 200 คน ในโรงเรียนพยาบาลเมือง วอชิงตัน พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของความเที่ยงมีค่าดังนี้

- แบบวัดความถนัดทางการพยาบาล มีค่า .91

- แบบสอบเลขคณิต มีค่า .85
- แบบสอบความเข้าใจการอ่าน มีค่า .84
- แบบสอบวิทยาศาสตร์ มีค่า .82
- แบบวัดความสนใจ มีค่า .76

จะเห็นได้ว่าแบบสอบคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาพยาบาลที่ได้มาตรฐานซึ่งใช้ใน ประเทศไทย มีเพียง 2 แห่งเท่านั้น คือแบบสอบความถนัดของวิทยาลัยพยาบาล สภา กาชาติไทย และวิทยาลัยพยาบาล วชิรพยาบาล แต่ปัจจุบันนี้ แบบสอบความถนัดทาง การเรียนของวิทยาลัยพยาบาล สภา กาชาติไทย ได้เลิกใช้แล้ว และยังไม่มีการ พยายามแห่งใดผลิตแบบสอบมาตรฐานออกมาใช้อีก ทำให้แบบสอบมาตรฐานที่มีอยู่ ลดน้อย ลงไปอีก

จากความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้ ทำให้เห็นคุณค่าของแบบสอบ คัดเลือกมาตรฐานว่ามีผลต่อการศึกษาวิชาพยาบาลเพียงใด ซึ่งถ้าเรามีแบบสอบคัดเลือก ที่ดีแล้ว ก็สามารถจะนำไปใช้ ในการพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษา พยาบาลได้ อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงวิชาที่พยาบาลให้ก้าวหน้าต่อไป ซึ่งผู้วิจัย ก็คาดว่า ผลที่จะได้รับจากการศึกษาเรื่องนี้ จะเป็นประโยชน์ก่อให้เกิดความคิดริเริ่ม ใหม่ ๆ ในวงการศึกษานพยาบาลอีกด้วย.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย